

**Изместването на акцентите в ритъма – основна
изпълнителска техника в комплекта джаз барабани**

Суън Жуей

- Упражнения за акцентирание

Точното изпълнение на акцентите в определен ритмичен модел е първостепенна задача за всеки един барабанист, желаещ напълно да разкрие ритмичните характеристики на дадено музикално произведение. Това, разбира се, изисква наличието на необходими технически умения. Една от техниките за изпълнение на акценти е **Moeller**. *„Техниката Moeller, известна като техниката на бича, е основен начин за изпълнение на акценти от барабанисти, измислена от Gus Moeller около 1900 година. Тази техника улеснява извличането на силни звуци на барабана чрез фини движения, като движението на палките наподобява удар с бич, откъдето идва и името на техниката.“*¹

Ударите с палките върху кожите на ударните инструменти и движението на китките са важна част при възпроизвеждането на акцентите и могат добре да ги подчертаят. Упражненията с

---

1. Сяоюан, Цин. Филтри и в джаз барабаните. Във: Вестник на Нанкинската академия за изкуства, 2006 г., стр. 70-75. 秦晓原. 爵士鼓的填充和加花, 南京艺术学院校园报, 2006 年 70-75 页.

техниката **Moeller** включват координация между китките и предмишниците на лява и дясна ръка, като основното движение се състои от три части:

- **първо**, максимално отпускане на китките, като китките и предмишниците са в позиция на „висяща китка“, палките се държат в отпуснато положение с палеца и показалеца;

Фиг. 1

- **второ**, постепенно повдигане на предмишниците, като китките остават отпуснати; обикновено, когато предмишницата достигне позиция паралелна с рамото, движението спира, като отпуснатата китка се изхвърля назад от инерцията, получена от движението на предмишницата;

Фиг. 2

- **трета** и много важна стъпка – когато китката все още се движи назад, предмишницата прави движение надолу, като по този начин отпуснатата китка възпроизвежда удар с палката.

Фиг. 3

При всяка промяна в траекторията на движение на предмишницата ръцете остават в отпуснато положение през цялото време. Те натрупват енергия, която се освобождава след удара, като по този начин се генерира определена сила за възпроизвеждането на акцент.

1.1. Методи на изпълнение с изместване на акцентите в метричните модели

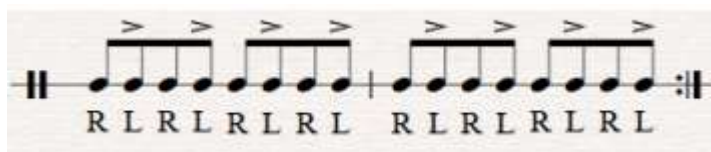
Двигателният процес, свързан с изместването на акцентите, трябва да демонстрира силата на акцентиранияте удари, както и да гарантира стабилност при изпълнение на неакцентиранияте (леките)

удари. Упражненията започват с изпълнение на ритмични групи от две осминки, както е показано на следващата фигура:

Фиг. 4

Извършвайте редуващи се единични удари с дясна и лява ръка, като използвате техниката „Moeller“ с дясната ръка, а леките удари изпълнявайте с лявата. По време на изпълнението е необходимо да се използва метроном, настроен на **60** удара в минута. На всяко време с метронома се изпълнява една серия от две осмини с дясната и лявата ръка, т.е. един акцентиран и един неакцентиран удар. В тази последователност акцентът винаги е с дясната ръка, а лекият удар – с лявата, което позволява с течение на времето да се усвои навик за изпълнение на акцент с дясната и лек удар с лявата ръка. След овладяване на тази техника за акцентирание, може да се премине към упражнения с увеличаване на темпото. След завършване на упражнението могат да се разменят позициите на ръцете за акцентирания и не акцентирания удар, както е показано на следващата фигура.

Фиг. 5

Използвайки същия метод, се провеждат и упражнения за подобряване на функциите за акцентирани удари с лявата ръка. Когато темпото на упражненията с две осмини достигне **100** удара в минута, може да се премине към упражнения за изместване на акцента в група от четири шестнайсетини. По този начин сложността на изпълнението се увеличава, тъй като четири удара се извършват в рамките на едно метрично време - както е показано в следващата фигура.

Фиг.6

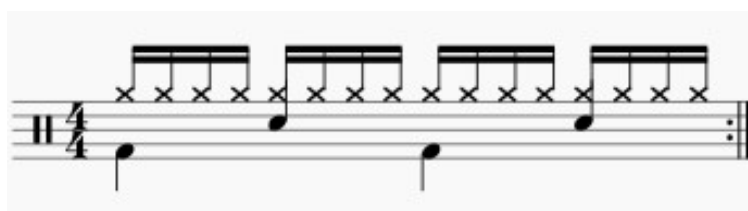
Един и същи ритъм може да предизвика различен изпълнителски ефект, свързан с промяната на ритмичната пулсация, като в рамките на един такт се извършват четири различни измествания на акцентите.

"Упражненията за изместването на акцента може да подобрят способността на изпълнителя да свири акцентирано, като по този начин се увеличава техническото му майсторство и се променя мисленето му във връзка с ритъма. Акцентите, изпълнявани с дясната ръка, всъщност представляват изпълнение на ритъма на основните удари, докато акцентите с лявата ръка представляват изпълнение на ритъма на

контраударите. Този тип упражнения за размяна на основни и контраудари значително ще подобри способността на барабаниста да променя ритъма, което е същността на изместването на акцента." ²

Основният ритъм при изпълнение на комплект барабани се изпълнява на чинели, малко барабанче и бас барабан, като той е сравнително опростен и разпознаваем. Ако в ритъма на чинелите се изместят акцентите, това значително ще разнообрази усещането за основния ритъм и ще добави повече нюанси в ритмичната структура.

Основен ритъм:

Ритъм с изместване на акценти:

Фиг. 7

От примера на *фиг. 7* е видно, че цялостният ритъм е съставен от шестнайсетини ноти, групирани в четири групи по четири тона, като на първо и четвърто време от всяка група се добавят акценти върху **фус чинелите**. Така се представя ритъмът на основната

---

² Хонг, Ли. Използване на тонове в джаз барабаните. Издателство "Северна музика", 2020, стр. 52-54.
陈利洪. 爵士鼓中的音色运用, 北方音乐出版社, 2020年, 52—54页.

пулсация. Акцентът на **второ** слабо време (във **втората група**) от посочения такт е поставен на **третата** шестнайсетина, като по този начин се изразява усещането за контраудар. Позициите на акцентите на **трето** време съвпадат с тези на **първо**, а позициите на **четвърто** време съвпадат с тези на **второ**. Акцентите на **фусчинелите** формират свой собствен ритъм, който звучи като осмина с точка и шестнайсетина.

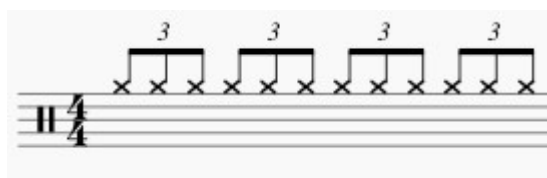

Фиг. 8

Ще прозвучи:

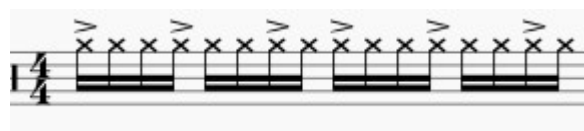
Тази ритмична пулсация често се среща в основните ритми на комплекта джаз барабани, придавайки усещане за ритъм с триолова пулсация.

Фиг. 9

Добавянето на такива акценти върху основния ритъм от шестнайсетини, изпълнени върху **фусчинелите**, ще създаде две

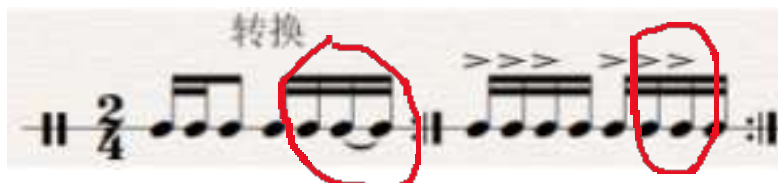
различни ритмични линии:

Фиг. 10

2. Изместване на акцентите върху тонове, запълващи основния ритмичен модел

Прибавянето на допълнителни звуци върху основния ритмичен модел спомага за появата на по-голямо разнообразие, което по същество изменя основния ритъм и се получават различни ритмични форми. Ако вземем за пример ритмична пулсация от група четири шестнайсетини,

Фиг.11

свързването на третата и четвъртата нота от групата с легатура ще прозвучи като ритмичен модел от две шестнайсетини и осмина, както е показано на следващата фигура:

Фиг.12

Когато изпълняваме **последната** шестнайсетина нота от групата с лек удар, а акцентираме върху **първата, втората и третата** шестнайсетини от групата, получаваме ритъм, който дава

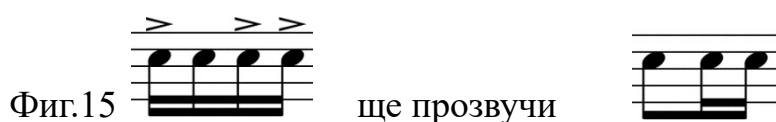
усещане за две шестнайсетини и осмина, както е показано във **втория** такт на фиг. 11. Това е само един от начините за изместване на акцентите – аналогично, можем да разменим акцентите върху всяка една от шестнайсетините в групата.

Ритмичен модел от четири шестнайсетини ноти, при който **третата** шестнайсетина е неакцентирана, а първите две и четвъртата са акцентирани, създава усещането за синкопиран ритмичен модел.

Ако леко ударим **втората** шестнайсетина, а **първата, третата и четвъртата** са с акцент, фигурата ще прозвучи като ритмичен модел от осмина и две шестнайсетини.

В следващия пример прилагането на метода за изместване на акцентите върху **различни том-томи и барабанче** създава наситено запълване на ритъма.

В нотния пример се вижда, че шестнайсетините ноти се използват като основен ритъм във всичките четири времена на този такт, като:

- комбинация между **малък барабан**, **tom1** и **tom3**, формира ритъм на две шестнайсетини и осмина,

- комбинация между **малък барабан** и **tom1** формира ритъм на две шестнайсетини и осмина,

- комбинация от **малък барабан** формира ритъм като осмина с точка и шестнайсетина нота.

- комбинация между **tom1** и **tom 3** формира ритъм на осмина и две шестнайсетини.

По този начин запълването с тонове с изместени акценти значително обогатява ритмичното усещане.

При изпълнение със запълване на основния ритъм в комплекта барабани често се използва методът на ръчно-крачния синхрон за

прилагане на изместването на акцентите, както е показано в следващия пример

Фиг. 21

В този пример акцентите върху **малко барабанче** и **том-томи** се изпълняват с ръце, а изпълнението на краката върху **бас-барабана** е без акценти, което формира съвместна координация между ръцете и краката при употреба на метода на запълване. Целият ритъм във *фиг. 21* е представен с групи от четири шестнайсетини. Като се премахне изпълнението на краката, е видно, че:

- първият удар на изместването на акцентите в ръцете е във формата на две шестнайсетини и осмина,

Фиг. 22

ще прозвучи

- вторият удар е във формата на шестнайсетина и осмина с точка

Фиг. 23

ще прозвучи

- третият удар е във формата на осмина с точка и шестнайсетина, а четвъртият удар е във формата на осмина и две шестнайсетини.

От разгледания пример се вижда, че изместването на акцента при запълването на основния ритъм засилва ритмичното въздействие при изпълнение на комплект барабани и пулсацията изглежда по-разнообразна. Разбира се, когато се изместват акцентите върху различни барабани, това подобрява визуалния ефект на изпълнението и допълнително повишава изпълнителското майсторство.

Барабанистите могат да практикуват изместването на акцентите чрез гореспоменатите методи на обучение, което не само ще засили и укрепи техните професионални умения, но също така ще подобри координацията между крайниците и ще им позволи да усетят дълбоко ритъма на джаз барабаните. Когато техниката на изместването на акцентите може да се изпълнява умело, барабанистът може да пристъпи към практикуването и изпълнението на пиеси за комплект барабани. Изместването на акцентите е една от техниките, която всеки джаз барабанист трябва

да владее, а гореспоменатите примери за изместване на акцентите са анализирани с използването на ритъма на групата от четири шестнайсетини като отправна точка, но това не означава, че изместването на акцентите може да се прилага само върху този ритъм.

"Изместването на акцентите е техника с голяма вариативност, която може да се прилага в различни ритмични структури, като всяка от тях показва своите предимства." ³

---

³ Веншан, Уу. Анализ на техниките на изпълнение на джаз барабани. Издателство на Северна музика, 2018, стр. 82-83. 吴汶山. 爵士鼓演奏技巧分析, 北方音乐出版社, 2018年, 82-83页.